

Priporočila za cepljenje nosečnic

Nosečnice in novorojenčki imajo večje tveganje za težji potek nekaterih nalezljivih bolezni, ki jih lahko preprečimo s cepljenjem, kot so gripa, oslovski kašelj in okužbe z respiratornim sincicijskim virusom (RSV). **Gripa** pri nosečnicah lahko poteka težje, povzroči prezgodnji porod ali nizko porodno težo in je lahko huda bolezen tudi za novorojenega otroka. **Oslovski kašelj** povzroča hude napade kašlja in pri dojenčkih (zlasti pri mlajših od 6 mesecev starosti) lahko povzroči resne zaplete kot so pljučnica, vročinski krči, prenehanje dihanja, izguba apetita, vnetje srednjega ušesa, dehidracija in nevrološke posledice (npr. možganske krvavitve). **RSV** je najpogostejši povzročitelj akutnega brohilitisa majhnih otrok. Večje tveganje imajo dojenčki (zlasti mlajši od 6 mesecev starosti), še posebej pa prezgodaj rojeni otroci, otroci s kronično pljučno boleznijo in otroci s hujšo prirojeno srčno napako.

Za nosečnice je zato posebej priporočljivo cepljenje proti oslovskemu kašlju, cepljenje proti gripi in cepljenje proti RSV. Na ta način varno in učinkovito zaščitimo nosečnico in novorojenčka, saj se protitelesa, ki nastanejo po cepljenju, prenesejo z matere na otroka in ga zaščitijo v prvih mesecih življenja. S cepljenjem nosečnic zmanjšamo tudi možnost za morebiten prenos okužbe z matere na otroka po porodu.

Cepljenje nosečnic proti oslovskemu kašlju, gripi in RSV se financira iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. Izvajajo ga izbrani osebni zdravniki, drugi zdravniki, pa tudi območne enote NIJZ.

Načeloma se cepljenja z mrtvimi cepivi lahko opravijo sočasno ali s kakršnimkoli presledkom, med cepljenjem proti oslovskemu kašlju in cepljenjem proti RSV pa je priporočljiv časovni razmak najmanj dveh tednov (priporočamo, da se najprej opravi cepljenje proti oslovskemu kašlju). V primeru, da priporočenega razmika ni mogoče upoštevati, se cepljenje proti oslovskemu kašlju in proti RSV lahko opravi sočasno.

Cepljenje proti oslovskemu kašlju

Cepljenje nosečnic proti oslovskemu kašlju je priporočljivo **čim prej po 24. tednu nosečnosti in sicer v vsaki nosečnosti**. Cepljenje se opravi z enim odmerkom kombiniranega cepiva proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju.

Cepljenje proti RSV

Cepljenje nosečnic proti RSV je priporočljivo **med 24. in vključno 36. tednom nosečnosti** (to pomeni od 24 tednov in 0 dni do 36 tednov in 6 dni). Cepljenje se opravi z enim odmerkom cepiva proti RSV.

Cepivo proti RSV zaenkrat ni sezonsko cepivo, saj še ni podatkov o trajanju zaščite. Zaenkrat tudi ni priporočil za ponovno cepljenje ob naslednji nosečnosti.

Cepljenje proti gripi

Cepljenje nosečnic proti gripi je priporočljivo **pred sezono gripe** (velja za vse nosečnice, ne glede na trajanje nosečnosti). Cepljenje se opravi z enim odmerkom mrtvega cepiva proti gripi, ki vsebuje antigene, ki jih za jesensko-zimsko sezono priporoči Svetovna zdravstvena organizacija.

Cepljenje proti drugim nalezljivim boleznim v nosečnosti

V nosečnosti je **kontraindicirano cepljenje z živimi cepivi** (npr. cepljenje proti ošpicam, noricam,...). Ženska, ki je bila cepljena z živim cepivom, naj odloži nosečnost za vsaj 4 tedne. Če je nosečnica nenamerno cepljena z živim cepivom, se ne priporoča prekinitve nosečnosti. Izjemoma se opravi cepljenje proti rumeni mrzlici pri nosečnici, ki ima neodložljivo potovanje na endemično področje, ob pretehtanju tveganja in koristi.

Na splošno velja, da je **cepljenje z mrtvimi cepivi v nosečnosti varno** in se opravi ob pretehtanju tveganja in koristi.

Cepljenje in dojenje

Cepljenje doječih mater je varno in so **lahko cepljene z živimi in mrtvimi cepivi**, z izjemo cepljenja proti rumeni mrzlici (če je otrok mlajši od 9 mesecev) in cepljenja proti dengi.

Če ženska, ki doji otroka, mlajšega od 9 mesecev, potovanja na endemsko območje z rumeno mrzlico ne more odložiti in gre za visoko tveganje za okužbo, je potrebno cepljenje, ženski pa se svetuje prehodna prekinitev dojenja za vsaj 2 tedna. Za vzdrževanje laktacije se v tem času priporoča črpanje mleka, ki naj se zavrže. Prehodna prekinitev dojenja se svetuje tudi ženskam, ki dojijo in pri katerih je zaradi potovanja na endemsko območje potrebno cepljenje proti dengi.